

CISU-høringssvar til UMs udkast til Strategisk Ramme: Danmarks partnerskab med de Østlige Naboskabslande 2022-26

25.09.2023

CISU hilser velkommen dette udkast til revidering af den danske Strategisk Ramme: Danmarks partnerskab med de Østlige Naboskabslande 2022-26. Den reflekterer på mange måder den dobbelthed, der grundet geopolitiske brydninger er i regionen, og specielt i Ukraine, nemlig at situationen er både volatil, hvilket kræver fleksibilitet, og samtidig er meget fastlåst, hvilket kræver et langsigtet perspektiv.

Konkret har CISU følgende kommentarer:

For det første finder vi, at afsnittet 'Konsolidering og styrkelse af civilsamfundets aktive rolle og evne til at påvirke' side 9-10 er meget velskrevet. Afsnittet benævner bl.a., at Danmark vil bidrage til at konsolidere og udvikle et pluralistisk, demokratisk og medlemsbaseret civilsamfund. Her bør det dog ekspliciteres: "at Danmark vil bidrage til at konsolidere, udvikle og kapacitetsopbygge et pluralistisk, demokratisk og folkeligt forankret civilsamfund."

Som flere studier har konkluderet, bl.a. en [rapport finansieret af UM/UNDP](#), er der behov for yderligere kapacitetsopbygning af CSO'er. Denne kapacitetsopbygning kan bl.a. understøttes af nationale/regionale fora og organiserede netværk, hvori denne kapacitetsopbygning metodisk kan faciliteres. Kapacitetsopbygning har bl.a. til hensigt at styrke mobiliseringen af medborgere baseret på en rettighedsbaseret tilgang til at indgå i demokratisk dialog med lokale og centrale myndigheder. Netop at denne kapacitetsopbygning faciliteres i organiserede netværk sikrer en metodisk og faglig udvikling af CSO'er og civilsamfund som sådan, hvilket også vil være en forudsætning i genopbygningen af civilsamfund og demokratiske institutioner i Ukraine.

For det andet finder vi, at civilsamfundets rolle mhp. at opbygge demokratiske samfund bør reflekteres stærkere i de strategiske målsætninger introduceret på side 5. Vi vil derfor foreslå, at den anden målsætning (*Reform og EU-tilnærmelse: Fremme udvikling af demokratiske institutioner og processer*) i højere grad vil reflektere civilsamfundet som en væsentlig aktør for at fremme demokratisk udvikling.

For det tredje mener vi, at det langsigtede perspektiv i støtten til civilsamfundet skal stå stærkere. Ministeren for udvikling og global klimapolitik præsenterede den 24. august 2023 en lang række tiltag, herunder en Finanslov 2023-finansieret civilsamfundskomponent gennem CISU. I lyset af de langsigtede udfordringer vi kan se for EU's naboskabsregion, herunder specielt Ukraine, er det afgørende at danske civilsamfundsorganisationer kan danne langsigtede partnerskaber med organisationer i regionen, for at kunne opnå varige demokratiske forandringer. Vi foreslår derfor, at det tydeliggøres at civilsamfundsstøtten fra Danmark har en længerevarende karakter ved at dække hele perioden 2024-26.